

Brüsszel, 2021. május 28.
(OR. en)

9127/21

SOC 348
EMPL 257
MI 390
ANTIDISCRIM 66
CFSP/PESC 518
EDUC 214
FREMP 145
GENDER 66
JAI 626
SAN 323
SPORT 40
DIGIT 63
TRANS 327
INST 201

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész) / a Tanács
Tárgy:	Tervezet – A Tanács következtetései – Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030) – <i>A jóváhagyás előkészítése</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a tanácsi következtetések elnökség által készített tervezetét. A következtetéstervezetet a szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport tagjai három nem hivatalos videokonferencia keretében vitatták meg, és arról az elnökség nem hivatalos írásbeli konzultációt folytatott a delegációkkal (ST 8823/21). A mellékletben szereplő szöveg a delegációk által a nem hivatalos írásbeli konzultációk során elfogadott szöveget tükrözi. Az egyetlen különbség a bekezdések számozását érinti, amelyeket sorba rendeztünk.

Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy a mellékelt következtetéstervezetet jóváhagyás céljából továbbítsa a Tanács (EPSCO) 2021. június 14-i ülésére.

Tervezet – A Tanács következtetései

– Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)

TUDATÁBAN ANNAK, HOGY:

1. az emberi méltóság, a szabadság és az emberi jogok tiszteletben tartása az Európai Unió alapvető értékeit képezik, és az Európai Unió az Európai Unióról szóló szerződésben és az Alapjogi Chartában foglaltaknak megfelelően elkötelezett a – többek között a fogyatékossgal alapján történő – megkülönböztetés elleni küzdelem mellett;
2. az Európai Bizottság ígéretet tett az egyenlőségközpontú Unió megteremtésére, amelyhez a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia (2021–2030) fontos hozzájárulást nyújt, támogatva ezáltal a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek és a szociális jogok európai pillérének végrehajtását;
3. az Európai Unióban mintegy 87 millió ember él valamilyen fogyatékossgal, ami hátráltatja a gazdasági és a társadalmi életben való részvételüket¹. A károsodások az életkor előrehaladtával jellemzően egyre több embert érintenek: a 65 éves vagy annál idősebbek mintegy fele számol be fogyatékossgáról. Az adatok arra figyelmeztetnek, hogy fokozottan törekedni kell az egyenlő bánásmód előmozdítására, mivel a fogyatékossgal élő személyek több mint fele (52 %) érzi úgy, hogy mindennapi élete során megkülönböztetésben részesül². A fogyatékossgal élők több kulcsfontosságú területen komoly hátrányokat tapasztalnak, így például a nem fogyatékossgal élő személyekkel összehasonlítva 24,2 százalékponttal alacsonyabb körökben a foglalkoztatási ráta, a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázata azonban 10 százalékponttal magasabb;

¹ EU SILC (jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztika) és EU LFS (uniós munkaerő-felmérés). A 16 évesnél idősebb uniós lakosság 24,7 %-a él fogyatékossgal, amely 17,7 % esetében mérsékelt, míg 7 % esetében súlyos korlátozottságot jelent; S. Grammenos/M. Priestley, 2020: Europe 2020 data and people with disabilities (2020. évi európai adatok és fogyatékossgal élő személyek). Az EU SILC statisztikában a fogyatékossgal meghatározása a válaszadók önértékelésén alapul. A besorolás a tevékenységekben való korlátozottság szintjét mérő globális változó, a GALI (global activity limitation indicator) szerint történik, amelynek értelmében a fogyatékossgal „az embereknek a szokásos tevékenységekben való, egészségi okok miatti korlátozottsága legalább az elmúlt hat hónapban”.

² 493. sz. Eurobarométer tematikus felmérés, Discrimination in the EU (Megkülönböztetés az Európai Unióban), 2019. május.

4. fogyatékossgal élőknek tekintendő minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi, vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személynek a társadalomban való teljes, érdemi és másokkal egyenlő részvételét. Egy ilyen sokszínű csoportnak akadálymentes és a sajátos egyéni szükségletekhez igazodó termékekre és szolgáltatásokra van szüksége ahhoz, hogy tagjai maradéktalanul élhessenek az őket megillető emberi jogokkal és alapvető szabadságokkal, illetve erre vonatkozó szakpolitikákat kell kialakítani. Ezenfelül, a fogyatékossgal társuló más személyes jellemzők vagy a fogyatékossgal élők által tapasztalt kedvezőtlen társadalmi-gazdasági körülmények azt eredményezhetik, hogy az érintetteknek a megkülönböztetés halmozott vagy súlyosabb formáival, illetve többszörös hátrányokkal kell szembesülniük. A fogyatékossgal élő nők például nagyobb valószínűséggel esnek nemi alapú erőszak áldozatául, illetve korlátozottabbak a lehetőségeik a munkavállalás terén³;
5. a fogyatékossgal élő személyek képességeire, a sztereotípiák és a megkülönböztetés elleni küzdelemre, valamint az akadályok csökkentésére összpontosító szakpolitikák elengedhetetlenek ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára biztosítani tudjuk az őket megillető emberi jogok teljes körű gyakorlását, valamint azt, hogy másokkal egyenlő módon élvezhessék a társadalmi részvétel kínálta előnyöket. A sztereotípiák és a megkülönböztetés elleni küzdelem egyik módja a fogyatékossgal élő személyek jogaival kapcsolatos tudatosság növelése;
6. uniós szinten számottevő erőfeszítések történtek az Európai Bizottság 2010–2020-as időszakra szóló európai fogyatékossgügyi stratégiájának végrehajtására. Ez az uniós szintű szakpolitikai keret azért jött létre, hogy támogassa a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény Unión belüli végrehajtását. Hasonlóképpen, nemzeti szinten a tagállamok is tettek lépéseket ezen a téren, többek között azzal a céllal, hogy a hatáskörükbe tartozó területeken végrehajtsák az említett ENSZ-egyezményt;

³ [Gender statistics – Statistics Explained \(Nemi statisztikák – „Statistics Explained” statisztikai kalauz\) \(europa.eu\)](#) és [Statistics | Eurostat \(Az Eurostat statisztikái\) \(europa.eu\)](#).

7. a 2010–2020-as stratégia célja az volt, hogy előkészítse az akadályoktól mentes Európa megvalósítását, emellett elősegítette a fogyatékoság szempontjának a nemzeti és az uniós szakpolitikákon belüli általános érvényesítését, valamint hozzájárult a fogyatékosággal élő személyek szempontjából inkluzív politikák kidolgozásához. A nemzetközi együttműködést célzó politikák révén az EU és a tagállamok világszinten is az élre álltak a fogyatékosággal élő személyek társadalmi befogadásának és a társadalomban való teljes körű részvételének előmozdításában;
8. a 2019-ben elfogadott európai akadálymentesítési irányelv⁴ előmozdítja, hogy a fogyatékosággal élő személyek teljeskörűen és ténylegesen egyenlő módon részt vehessenek a társadalom életében az olyan széles körben használt termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférésük javítása révén, amelyeknek meg kell felelniük az irányelv szerinti bizonyos akadálymentességi követelményeknek;
9. az uniós szerződésekben rögzített értékekkel összhangban a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló új bizottsági stratégia (2021–2030) olyan átfogó és ambiciózus keretet kínál, amelynek célja, hogy az EU-ban és azon kívül is javítsa a fogyatékosággal élő személyek életminőségét, valamint hogy előrevigye a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtását;
10. az új stratégia kiegészíti azokat az egyéb kezdeményezéseket, amelyek a megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemre és arra irányulnak, hogy senkit ne hagyjunk hátra, hogy ezáltal az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjében foglalt elvekkel összhangban létrejöhessen a minden embert, köztük a fogyatékosággal élő személyeket is befogadó egyenlőségközpontú Unió;
11. a szociális jogok európai pillérében és a Bizottság által annak megvalósítása céljából elfogadott cselekvési tervben megfogalmazott elvek javítani hivatottak a fogyatékosággal élő személyek életét azáltal, hogy olyan intézkedéseket irányoznak elő, amelyek biztosítják egy erős szociális Európa megteremtését és a Covid19-válság utáni méltányos és inkluzív helyreállítást;

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o.).

12. a fogyatékoság dimenzióját továbbra is be kell építeni a zöld és digitális átállást, valamint a szociális és egészséges Európa megvalósítását támogató uniós szakpolitikákba. Az európai zöld megállapodás, az európai digitális stratégia, a digitális korra felkészült Európát célzó prioritás, az európai készségfejlesztési program, a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési terv, a digitális oktatási cselekvési terv, az európai egészségügyi unió, a megerősített ifjúsági garancia, az európai gyermekgarancia, az uniós gyermekjogi stratégia valamint az Európai Bizottság fenntartható és intelligens mobilitási stratégiája mind-mind figyelembe veszik a fogyatékoság szempontját. A Tanács a közelmúltban azt is javasolta, hogy a tagállamok törekedjenek olyan innovatív megoldások kialakítására, amelyekkel biztosítható, hogy valamennyi csoport, köztük a fogyatékosággal élő személyek is hozzáférjenek az Európai Unió Alapjogi Chartájához és élhessenek az általa nyújtott előnyökkel⁵;

HANGSÚLYOZVA, HOGY:

13. a fogyatékosággal élő személyeket számos különböző területen nagyobb valószínűséggel éri megkülönböztetés, illetve érik társadalmi-gazdasági hátrányok, mint a nem fogyatékosággal élő személyeket. Gyakran ütköznek akadályokba az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférés, a demokratikus folyamatokban való részvétel, valamint különböző termékek és szolgáltatások igénybevétele terén, és a fogyatékosággal nem rendelkező személyekhez képest gyakrabban élnek szegénységben, illetve elszigetelten. Mindemellett a korlátozott lehetőségek és támogatás következtében jellemzően alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, alacsonyabb körükben a foglalkoztatás mértéke, és korábban is hagyják el a munkaerőpiacot. Félő, hogy a Covid19-világjárvány még tovább súlyosbította ezeket a problémákat;
14. az, hogy az épületek, a közlekedés, a termékek és szolgáltatások – ezen belül is a digitális szolgáltatások –, valamint az információs és kommunikációs technológiák egyrészt akadálymentesek, másrészt jó minőségben rendelkezésre is állnak, együtt elősegíti a jogérvényesítést, és előfeltétele annak, hogy minden fogyatékosággal élő személy teljeskörűen és egyenlően részt vehessen a közösség életében és önálló életvitelt tudjon folytatni. A fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményen túlmenően az uniós jog minimumszabályokat ír elő, amelyeket hatékonyan és következetesen végre kell hajtani;

⁵ A Tanács következtetései az Alapjogi Charta Európai Unión belüli alkalmazásának megerősítéséről (6795/21).

15. ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek maradéktalanul élni tudjanak a szabad mozgáshoz és a demokratikus folyamatokban való egyenlő részvételhez való jogukkal, olyan szakpolitikákra van szükség, amelyek javítják a fogyatékossgok elismerését, az Unión belül gondoskodnak az akadálymentességről, továbbá segítik az ilyen személyek – mind választóként, mind jelöltként való – részvételét a választásokban, a helyi, a regionális és a nemzeti választásokat, valamint az európai parlamenti választásokat is beleértve. További feltétel, hogy a polgári és a politikai jogok, például a választójog tekintetében meg kell szüntetni a fogyatékossg alapján történő hátrányos megkülönböztetés minden formáját;
16. a fogyatékossgal élő személyek jó életminőségének biztosításához fontosak az önálló életvitelt, valamint a közösségbe való teljes körű befogadást és az abban való teljes körű részvételt előmozdító szakpolitikák, amelyekre különösen az idősödő társadalmakban egyre sürgetőbb szükség van. Az önálló életvitelt támogató stratégiáknak magukban kell foglalniuk az egyéni szükségleteken alapuló megfelelő lakhatás és minőségi szolgáltatások közösségen belüli biztosítását, többek között az értelmi és/vagy pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek számára is annak érdekében, hogy ezek a személyek számukra megfelelő lakhatási körülményeket választhassanak, figyelembe véve azt is, hogy sok fogyatékossgal élő megélhetési költségei az átlagnál magasabbak. Az intézményi kitagolás folyamatára vonatkozóan közös iránymutatásokat kell készíteni, és azokat szükség szerint aktualizálni kell;
17. ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek maradéktalanul kibontakoztathassák képességeiket, kulcsfontosságú a minőségi és fenntartható munkahelyekhez és a megfelelő szociális védelmi rendszerekhez való hozzáférés előmozdítása, valamint a készségek fejlesztése és az észszerű alkalmazkodás biztosítása. A Tanács a befogadó munkaerőpiacokra vonatkozó felhívása⁶ keretében azt javasolta, hogy a fogyatékossgal élő személyek kapjanak személyre szabott támogatást az általános munkaerőpiacra való belépéshez, a munkaerőpiacra való visszailleszkedéshez, valamint a munkavállalói jogok teljes körű, többek között védett munkahelyeken történő gyakorlásához;

⁶ A Tanács következtetései – Befogadó munkaerőpiacok: a munkaerőpiacon kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek foglalkoztatásának javítása (14646/19).

18. a digitális átállás új lehetőségeket kínál a fogyatékossgal élő személyek számára a kommunikáció, az önrendelkezés, az önellátás, az egyenlő részvétel és a támogató-segítő technológiák tekintetében. Az új technológiáknak minden fogyatékossgal élő személy számára hozzáférhetőnek kell lenniük, és azokat lehetőség szerint az egyetemes tervezés elvével és az európai akadálymentesítési irányelvvel összhangban kell kifejleszteni, a támogatást nyújtó szolgáltatókat pedig fel kell ruházni olyan megfelelő készségekkel, amelyek alkalmassá teszik őket a fogyatékossgal élő személyek szükségleteinek ellátására. A Covid19-világjárvány rávilágított egyrészt arra, milyen fontos, hogy a telekonferenciákhoz, a távmunka megszervezéséhez, a távoktatáshoz, az online vásárláshoz, valamint a közszolgáltatásokhoz és az információkhoz való hozzáféréshez szükséges IKT-eszközök akadálymentesek legyenek, másrészt pedig az akadálymentesítés területén képzett IKT-szakemberek hiányára. A digitális szolgáltatások tervezése és megvalósítása során ügyelni kell az akadálymentességre, a könnyű használhatóságra és a megbízhatóságra, valamint figyelembe kell venni a szükséges digitális készségeket, hogy ezáltal el lehessen kerülni vagy csökkenteni lehessen a digitális szakadékot, amely a fogyatékossgal élő személyek lemaradását eredményezheti;
19. minden embernek elidegeníthetetlen joga van az élethez, és minden szükséges intézkedést meg kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek a Covid19-világjárványhoz hasonló válságok idején is másokkal egyenlő módon gyakorolhassák ezen jogukat. A fogyatékossgal élő személyeknek ugyanolyan joguk van ahhoz, hogy fogyatékossgal alapján történő megkülönböztetés nélkül vehessenek igénybe szolgáltatásokat, mint bárki másnak. Ez a jogegyenlőség a szükséges szociális és egészségügyi ellátás esetében is érvényes;

20. az egyenlő hozzáférés és a megkülönböztetésmentesség biztosításához különböző szakpolitikai területeken és több területre kiterjedően is intézkedésekre van szükség, ideértve többek között a jogszabályi intézkedéseket is. A kutatás, a szakemberek képzése és a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményt végrehajtó szakpolitikák egyrészt nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára biztosítani lehessen az akadálymentességet és meg lehessen könnyíteni a részvételt, másrészt pedig az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés tekintetében is kulcsfontosságú területeket képviselnek. A Covid19-világjárvány ráirányította a figyelmet arra, hogy további erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy biztosítani tudjuk a fogyatékossgal élő személyek hozzáférést a teljes egészségügyi portfólióhoz⁷, hogy az oktatást és az egész életen át tartó tanulást a korai életkortól kezdve mindenki számára befogadóvá és akadálymentessé tegyük, valamint hogy a fogyatékossgal élő személyek számára lehetőséget adjunk a fizetett foglalkoztatásban való részvételre. Alapvető fontosságú a kulturális élethez, a szabadidős tevékenységekhez, a kikapcsolódást elősegítő tevékenységekhez és a sporthoz való hozzáférés előmozdítása. A sport és a kultúra hozzájárul a megbélyegzés felszámolásához és a sztereotípiák ellensúlyozásához, és mint ilyen a társadalmi befogadás támogatása szempontjából is elismert értéket képvisel⁸.
21. a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtását célzó nemzeti szakpolitikák nemzetközi dimenzióval is rendelkeznek. Arra kell törekedni, hogy a külső tevékenység részét képező szakpolitikákban, így többek között a fejlesztési együttműködés és a nemzetközi humanitárius segítségnyújtás terén módszeresen és fenntartható módon érvényesítsük a fogyatékossgal szemponjtát, hogy ezáltal javítani lehessen a fogyatékossgal élő személyek társadalmi befogadását;
22. a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló európai bizottsági stratégiát (2021–2030) ambiciózus nemzeti stratégiákkal vagy kezdeményezésekkel, valamint adott esetben célkitűzésekkel és célértékekkel kell alátámasztani, a nemzeti hatáskörökre és a már meglévő szakpolitikákra is figyelemmel, egy olyan, a fogyatékossgal élők számára is befogadó Európai Unió létrehozásának előmozdítása érdekében, amely a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban támogatja, védelmezi és biztosítja e személyek azon jogát, hogy minden emberi jogot és alapvető szabadságot teljeskörűen és egyenlő módon gyakorolhassanak;
23. a fogyatékossgal élő személyek helyzetére vonatkozó statisztikai adatok gyűjtése terén továbbra is jelentős hiányosságok és módszertani eltérések tapasztalhatók a tagállamok körében. Ezekre megoldást kell találni annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltatott információk minőségüket, gyakoriságukat és összehasonlíthatóságukat tekintve relevánsak és pontosak legyenek;

⁷ 2020. évi európai csúcstalálkozó a társadalmi befogadásról. Nyilatkozat.

⁸ A Tanács következtetései a fogyatékossgal élő személyek sportban való részvételi lehetőségéről (HL C 192., 2019.6.7., 18. o.).

24. a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény részes felei által tett kötelezettségvállalásokkal összhangban a társadalmi befogadásról szóló 2020. évi európai csúcstalálkozón kiadott nyilatkozat aláírói jelezték, hogy eltökélt szándékuk egy olyan Európát építeni, ahol a fogyatékossgal élő személyek részvétele a társadalom minden területén biztosított. E célkitűzés eredményes teljesítése érdekében rendszeres véleménycserét kell folytatni az Unió, annak tagállamai és – képviseleti szervezeteiken keresztül – a fogyatékossgal élő személyek, köztük a fogyatékossgal élő gyermekek részvételével, mégpedig különösen az Unió valamennyi intézményénél, szervénél, hivatalánál és képviseleténél létrehozandó fogyatékossgügyi kapcsolattartó pontokra támaszkodva;
25. 2021 áprilisában magas szintű videokonferenciára került sor Lisszabonban a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló 2021–2030-as uniós stratégiáról. A megbeszélések során, amelyeken a fogyatékossgal élő személyek szervezetei is részt vettek, kiemelték a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési terv, valamint az új stratégia nyomán kialakult lendületet. A videokonferencia fő témái az akadálymentesség, az önálló életvitel, az intézményi kitagolás és a közösségi alapú és személyközpontú szociális szolgáltatások, a foglalkoztatás és az inkluzív oktatás voltak. A tagállamok képviselői és más résztvevők is hangsúlyozták, hogy mindenképpen gondoskodni kell a 2010–2020-as időszakra szóló európai fogyatékossgügyi stratégiával való folytonosságról, valamint kötelezettséget kell vállalni a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia (2021–2030) megvalósítására a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban;
26. e következtetések az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság és az e területen érdekelt felek által végzett korábbi munka és az általuk tett politikai vállalások alapján, többek között a mellékletben felsorolt dokumentumok figyelembevételével készültek,

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI

27. anélkül, hogy megelőlegeznék a Tanácsnak és a tagállamoknak a stratégia végrehajtására szolgáló konkrét kezdeményezésekkel kapcsolatos jövőbeli álláspontját, ÜDVÖZLIK ÉS TÁMOGATJÁK a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló európai bizottsági stratégiát (2021–2030);

**FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT, HOGY NEMZETI HATÁSKÖRÜKKEL
ÖSSZHANGBAN, A NEMZETI KÖRÜLMÉNYEKET FIGYELEMBE VÉVE ÉS
TISZTELETBEN TARTVA A SZOCIÁLIS PARTNEREK SZEREPÉT ÉS
AUTONÓMIÁJÁT:**

28. hajtsák végre a vonatkozó uniós jogot⁹, és a stratégia végrehajtásának támogatása érdekében a stratégia hatálya alá tartozó valamennyi területen mérlegeljének szakpolitikákat;
29. folytassák a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtására irányuló nemzeti stratégiák és szakpolitikák kidolgozását és aktualizálását nemzeti, regionális és helyi szinten, adott esetben a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló európai bizottsági stratégiával (2021–2030) összhangban, figyelembe véve a Covid19-világjárványnak a fogyatékossgal élő személyek helyzetére és megélhetésére gyakorolt hatását, különös figyelmet fordítva a fogyatékossgal élő nők és lányok sajátos helyzetére;
30. vegyék figyelembe a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégiát, és legyenek kellően tekintettel a nők és a férfiak helyzete között fennálló különbségekre, amikor kijelölik a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési tervben, az európai készségfejlesztési programban, valamint a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendben meghatározott, javasolt kiemelt célok elérését szolgáló önkéntes nemzeti célértékeket;
31. lépjenek előre a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének ratifikálása tekintetében, amennyiben ez érinti őket, és vizsgálják meg újra az EU fakultatív jegyzőkönyvhöz való csatlakozásának kérdését, figyelembe véve az egyezmény végrehajtását felügyelő bizottságok működésének az ENSZ által jelenleg végzett átfogó értékelését;
32. biztosítsák a termékek, a szolgáltatások, a média, a közlekedés és az épületek akadálymentességére vonatkozó uniós jogszabályok tényleges és koherens átültetését és végrehajtását, és a 2022-ben elindítandó AccessibleEU erőforrásközponton keresztül erősítsék meg az együttműködésüket az akadálymentesítéssel kapcsolatos információk és bevált gyakorlatok minden ágazatra kiterjedő terjesztése érdekében;

⁹ A stratégiában említett, hatályba lépett jogszabályok, valamint a stratégia és a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény szempontjából releváns egyéb uniós jogszabályok.

33. mozdítsák elő a személyközpontú, közösségi alapú szociális szolgáltatások fejlesztését és az önálló életvitel lehetőségét, figyelembe véve az intézményi ellátásról a közösségi alapú életvitelre való áttérést. Használják ki teljes mértékben a rendelkezésre álló uniós forrásokat a közösségen belül támogatást nyújtó és akadálymentességet biztosító szolgáltatások minőségének javítására, többek között a támogató szolgálatok személyzetének képzése révén;
34. mozdítsák elő a fogyatékossgal élő személyek politikai életben és közéletben való részvételét, ezen belül a választójoguk gyakorlását;
35. erősítsék meg még jobban a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény nemzeti kapcsolattartó pontjai és az egyéb minisztériumok közötti koordinációt, többek között azáltal, hogy a minisztériumokban és állami szerveknél fogyatékossgügyi kapcsolattartó pontokat létesítenek, továbbá a stratégiával összhangban működjenek együtt az Európai Bizottság érintett szolgálataival;
36. a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtása és a stratégiával összhangban álló szakpolitikák kidolgozása során fokozzák a fogyatékossgal élő személyekkel folytatott konzultációt és aktív bevonásukat a jogszabályok és szakpolitikák kidolgozásába és végrehajtásába, egyebek mellett képviseleti szervezeteiken keresztül, az említett ENSZ-egyezményben foglaltak szerint. A döntéshozatal minden szintjén ösztönözni kell a fogyatékossgal élő személyek és az őket képviselő szervezetek, továbbá a települések, a vállalkozások és az iparágak részvételét a döntéshozatali folyamatok összességében;
37. használják fel a lehető legjobban a megfelelő uniós finanszírozási forrásokat és pénzügyi programokat – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt, a kohéziós politikai alapokat, különösen az ESZA+-t és a Horizont Európát – a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény és a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló bizottsági stratégia (2021–2030) végrehajtásának előbbrevitele céljából, többek között az akadálymentesség, a közösségi alapú szociális szolgáltatások, az önálló életvitel és a fogyatékossgal élő személyek társadalmi-gazdasági befogadása területén;

FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL, A TAGÁLLAMOK NEMZETI KÖRÜLMÉNYEIT FIGYELEMBE VÉVE, VALAMINT A SZOCIÁLIS PARTNEREK SZEREPÉT ÉS AUTONÓMIÁJÁT ÉS A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉT TISZTELETBEN TARTVA

38. dolgozzanak közösen a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény teljes körű végrehajtásán, és kezdeményezzék az uniós és nemzeti jogszabályok szükség szerinti, megfelelő kiigazítását, továbbá a Fogyatékossgal Élő Személyek Jogainak Bizottsága (CRPD-bizottság) ajánlásának megfelelően aktualizálják az EU nyilatkozatát;
39. mozdítsák elő a tagállamok, a Bizottság és a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetek közötti strukturált együttműködést, mindeközben törekedve a nők és férfiak kiegyensúlyozottabb részvételére is, többek között a nemzeti ENSZ-kapcsolattartó pontoknak az új fogyatékossgügyi platformba való bevonása és a regionális és helyi szintű képviselőkkel való együttműködés révén;
40. gondoskodjanak a fogyatékossgal kapcsolatos szempontok szisztematikus, általános érvényesítéséről a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezményrel összhangban, többek között a vonatkozó uniós jogalkotási aktusok, uniós programok és uniós finanszírozás, valamint adott esetben a nemzeti jogszabályok és szakpolitikák nyomon követése és értékelése révén;
41. folytassanak koordinációt annak meghatározása érdekében, hogy milyen területeken és hogyan lehetne fellépni a fogyatékossgal élő személyek jogaival kapcsolatos tudatosság növelése, valamint a fogyatékossgal élő személyeket érő megbélyegzés, megkülönböztetés, erőszak és többszörös hátrányok elleni küzdelem érdekében, különös figyelmet fordítva a veszélyeztetettebb csoportokra, valamint a nemi dimenzióra és az interszekcionális dimenzióra;
42. erősítsék a fogyatékossgal élő személyek jogaival kapcsolatos együttműködést az uniós pénzügyi programok és finanszírozás, a fejlesztési együttműködés, a humanitárius segítségnyújtás és a bővítés összefüggésében, többek között a pályázati eljárások akadálymentességének biztosítására is törekedve. Fokozzák az EU jelenlétét a multilaterális fórumokon, többek között a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményhez és annak bizottságához kapcsolódó fórumokon;

43. fokozzák az együttműködést a lehetőleg nem, életkor és fogyatékoság szerint lebontott adatok rendszeres gyűjtése terén az EUROSTAT koordinációja mellett, hozzájárulva ezzel a nyomon követés javításához is, többek között az európai szemeszter keretében. Felkérjük az EUROSTAT-ot, hogy dolgozzon ki részletes javaslatot, és vitassa meg azt a tagállamokkal;
44. amennyiben ez releváns és kivitelezhető, terjesszék ki a fogyatékosággal élő személyek – többek között az intézményekben élők – helyzetére vonatkozó adatok gyűjtését olyan területekre vonatkozóan, mint az akadálymentesség, az egészség és az egészségügy, a foglalkoztatás, a képzés, a készségek, az oktatás, a szociális védelem, a szegénység és a társadalmi befogadás, az életkörülmények és az új technológiák alkalmazása;
45. gondoskodjanak a stratégia, a nemzeti stratégiák, tervek vagy szakpolitikák, az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje, valamint az Európa Tanácsnak a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló stratégiája (2017–2023) közötti szinergiákról;
46. támogassák a társaktól való tanulást a nemzeti fogyatékoságügyi stratégiákkal, valamint a különböző területeken alkalmazott nemzeti, regionális és helyi fogyatékoságügyi szakpolitikákkal és gyakorlatokkal kapcsolatban;
47. folytassanak aktív és rendszeres konzultációt a fogyatékosággal élő személyeket képviselő vagy ilyen személyekkel dolgozó civil társadalmi szervezetekkel, és törekedjenek a velük való együttműködésre;
48. támogassák – adott esetben – az egyenlőséggel foglalkozó szerveknek és független mechanizmusoknak a fogyatékosággal élő személyek jogainak előmozdítása, védelme és nyomon követése terén betöltött szerepét;

FELKÉRIK A BIZOTTSÁGOT, HOGY

49. gondoskodjon a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló stratégia (2021–2030), illetve a zöld és digitális átállásra vonatkozó uniós szakpolitikai kezdeményezések összehangolásáról;
50. gondoskodjon a stratégia, valamint az európai egészségügyi unió kiépítésére, továbbá az oktatásra és készségfejlesztésre, az ifjúságra, a gyermekekre, az idősödére és az egyenlőségre irányuló szakpolitikák és eszközök közötti szinergiákról;

51. mozdítsa elő a fogyatékosággal kapcsolatos szempontok általános érvényesítését, valamint a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló stratégia (2021–2030) végrehajtását és nyomon követését célzó összehangolt fellépést a Bizottság szolgálatain átívelően, szorosan együttműködve a fogyatékosággal élő személyekkel és képviselői szervezeteikkel;
52. vezessen be a sokszínűsége és a befogadásra irányuló humánerőforrás-stratégiákat az épületekre, a rendezvényhelyszínekre, a kommunikációra és a kiadványokra vonatkozó akadálymentesítési politikák kíséretében, jó példával járva elől, és irányt mutatva ezzel a nemzeti, regionális és helyi szintű szakpolitikai döntéshozatal számára, továbbá ossza meg a nála bevált gyakorlatokat a többi európai intézménnyel;
53. kövesse nyomon az előfeltételek teljesítését a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtására és az akadálymentességre vonatkozó tagállami keretekkel összefüggésben, amint azt is, hogy a tagállamok miként használják fel az uniós pénzügyi programokat és finanszírozási forrásokat a fogyatékosággal élő személyek gazdasági és társadalmi befogadásának céljára, az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottsága (DAC) által kidolgozott fogyatékoságügyi mutatót felhasználva az uniós támogatás célzott nyomon követésére;
54. mozdítsa elő a tagállamok között az egymástól tanulást és a bevált gyakorlatok cseréjét a fogyatékosággal élő személyek szervezeteivel együttműködésben annak érdekében, hogy bővüljön a tudásbázis az akadálymentességgel és más területekkel, például a közösségi alapú szociális szolgáltatásokkal, az önálló életvitellel, az intézményi kitagolással, valamint a fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásának és vállalkozói készségének javítását célzó – többek között a foglalkoztatási szolgálatok keretében folytatott – intézkedésekkel kapcsolatban;

FELKÉRIK A FOGLALKOZTATÁSI BIZOTTSÁGOT (EMCO) ÉS A SZOCIÁLIS VÉDELEMMEL FOGLALKOZÓ BIZOTTSÁGOT (SPC), HOGY

55. a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési terv figyelembevételével vizsgálják felül az uniós szociális eredménytáblát abból a célból, hogy jobban nyomon lehessen követni – mások mellett – a fogyatékossgal élő személyek helyzetét, többek között az európai szemeszter folyamata keretében is;
56. továbbra is végezzenek társaktól való tanulási tevékenységeket a szociál- és foglalkoztatáspolitikákkal kapcsolatban, érvényesítve a fogyatékossgal élő személyek jogait ezeken a területeken.
-

Hivatkozások

1. EU intézményközi

A szociális jogok európai pillére

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_en.pdf

2020. évi európai csúcstalálkozó a társadalmi befogadásról: Az uniós tagállamok képviselőinek nyilatkozata a fogyatékossgal élő személyek érdekeiről

2. Uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.)

3. Tanács

A Tanács következtetései az Alapjogi Charta Európai Unión belüli alkalmazásának megerősítéséről (6795/21)

A Tanács következtetései – Befogadó munkaerőpiacok: a munkaerőpiacon kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek foglalkoztatásának javítása; (14646/19).

A Tanács következtetései a fogyatékossgal élő személyek sportban való részvételi lehetőségéről. (HL C 192., 2019.6.7., 18. o.)

A Tanács következtetései a jóléti gazdaságról (13432/19)

A Tanács következtetései az európai fogyatékossgügyi stratégia (2010–2020) megvalósításának támogatásáról (11843/11)

4. Európai Bizottság

A Bizottság közleménye (COM(2010) 636 végleges): Európai fogyatékoságügyi stratégia 2010–2020

A Bizottság szolgálati munkadokumentuma (SWD(2020) 291 final): Az európai fogyatékoságügyi stratégia (2010–2020) értékelése

A Bizottság közleménye (COM (2021) 101 final): Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékosággal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)

Adatok: EU SILC (jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztika) és EU LFS (uniós munkaerő-felmérés). S. Grammenos/M. Priestley, 2020: Europe 2020 data and people with disabilities (2020. évi európai adatok és fogyatékosággal élő személyek); 493. sz. Eurobarométer tematikus felmérés, Discrimination in the EU (Megkülönböztetés az Európai Unióban), 2019. május.

Közlemény a méltányos átállást szolgáló erős szociális Európáról. (COM(2020) 14 final)

Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására (6649/21 + ADD 1 + ADD 2)

5. Európai Parlament

Az Európai Parlament 2020. június 18-i állásfoglalása a 2020 utáni időszakra vonatkozó európai fogyatékoságügyi stratégiáról (2019/2975(RSP))

6. Egyesült Nemzetek Szervezete

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének egyezménye a fogyatékosággal élő személyek jogairól

ENSZ – Források a fogyatékosággal élő személyekkel és a Covid19-cel kapcsolatban

Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje